

ETH DIARI

Numerò 31

Diuendres 12 de hereuèr 1999

HUELHETON

DIARI

D'ARAN

Prètz: 50 pessetes

PERSISTÍS ETH PERILH DE LAUEGI ENA VAL D'ARAN E EN LIMIT NÒRD DERA PALHARESÀ SUPERIOR

Ena Val d'Aran siguérem oficiaument enquias dues deth meddia d'ager, dejós un perill mercat de lauegi dehòra pistes d'esquí e zònes non controtilades. Pes condicions climatiques e es ores de solei pendent eth dia, eth perill, oficialisat o non, persistís. Atau madeish, era Palharsa Superior se tròbe en baish perill mercat ena termièra nòrd e moderat ena rèsta. Enes autes zònes deth Pirenèu catalan eth perill ei moderat o fèble. Entre es airaus a on eth perill ei moderat i son era Ribagòrça, era Palharsa Inferior, Perafita-Puigpedròs en extrem nòrd, Ter-Fresser tanben en extrem nòrd, eth Prepirenèu en penents ombrèrs e en pendís nòrd Cadí-Moisherò. Totes aguestes informacions son balhades per Institut Cartografic de Catalonha e eth Centre Meteorologic de Catalonha.

ETH SINDIC DEMORE QU'ETH NAU DIRECTOR DE MIEI NATURAU DERA GENERALITAT SIGUE "MÈS SENSIBLE" TAMB ARAN QU'ETH SÒN DAUANCÈR

ETH sindic d'Aran, Carles Barrera, manifestèc era sua esperança qu'eth nau director generau de Miei Naturau, Antoni Solé, age "mès sensibilitat" entath territòri qu'eth sòn predecessor en cargue, Jordi Peix, tamb eth quau s'enfrontèc mès d'un còp pera reintroduccion der os brun en Pirenèu.

Eth sindic Barrera diguec que demore qu'eth substitut de Peix "sigue mès sensible e sàpie meté-se en contacte mielhor tamb eth territòri abantes de préner mesures burocraticas des d'un burèu de Barcelona".

Carles Barrera e Jordi Peix an mantiengut posicions oposades d'ençà que comencèc eth programa europèu de reintroduccion der os brun en Pirenèu, hè dejà quate ans, ath quau s'oposau taxatiuament eth sindic.

Entà Barrera, Peix a demostrat era "pòga sensibilitat tamb Aran pera qüestion der os" e era sua dimission "ère de preveir".

opinion, en Doctor Music Festivau 2000 se poderàn crompar abonaments entà un o dus dies e, segon es resultats dera enquèsta hèta entre es assistenti der an passat, se sajarà de portar era filosofia des carpes "Ritmes Globaus" entà cada escenari, que sonque programaran un determinat tipe de musica. Neo Sala, que destaquèc qu'a compdar der an 2000 eth festivau mantierà eth sòn caractèr annau, deishèc dubèrta era pòrta a prenè-se ans sabatics quan sigue de besonh. Bob Dylan, David Bowie, Lou Reed, Massive Attack, Propellerheads, Ani DiFranco, Garbage, Deep Purple o Australian Blonde an estat quauqu'uns des artistes e grops qu'an actualat enes tres prumèrs edicions deth Doctor Music Festivau, qu'a amassat un deficit reconeishut de 290 milions de pessetes e a contractades es tèrres dera Val d'Àneu enquiar an 2005.

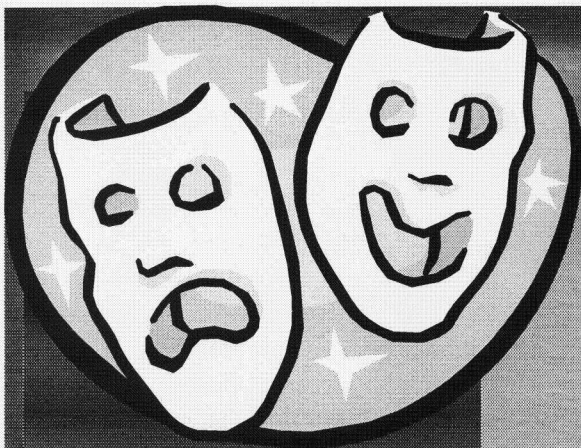
AJORNAT ENTÀ JUNHSÈGA DER AN 2000 ETH IVau DOCTOR MUSIC FESTIVAU

Era promotora Doctor Music decidic ajornar era quatau edicion deth festivau que celebre en Pirenèu lheidatan entà redessenhà-lo e aumentar era sua aufèrta tamb era practica d'espòrts d'aventura.

Era promotora Doctor Music decidic ajornar era quatau edicion deth festivau que celebre en Pirenèu lheidatan entà redessenhà-lo e aumentar era sua aufèrta tamb era practica d'espòrts d'aventura.

En un comunicat, Doctor Music informe qu'eth sòn comitè organisatiu prenec era decision de dar un an de pòsa ar eveniment, qu'enquia ara s'a celebrat es mesi de junhsèga de 1996, 1997 e 1998, entà "redessenhà eth festivau tà convertilo en punt de referéncia dera escena musicau deth nau millèni". Era promotora barcelonesa profitarà aguest an sabatic entà redessenhà eth denominat Doctor Music Festivau 2000 e estudiar tant eth nau enfocament com es mielhores puntuaus, entre es quaus i a era correspondéncia de cada escenari tamb un estil musicau determinat; era recèrca de naues formes de finançament entà arribar ara autosufisença, era promocion entar estrangèr o era possibilitat d'aquerir entrades entà dies solets.

Segontes Doctor Music, e contràriament a çò que s'anonièc eth darrèr juriòl, aguest redessenhament non supòse ua amendrida der espaci dedicat ath public ne era renóncia ara sua aspiracion originau de converti-se en un des màgers certamens deth sud d'Euròpa. Eth director deth festivau, Neo Sala, comentèc qu'eth IVau Doctor Music se plantejarà entà ua audiéncia de 30.000 personas. Atau madeish, e entà qu'eth certamen, que s'a botjat enes sues tres darrèrs edicions ath torn des 25.000 espectadors, arrenhe aguesta chifra d'assisténcia, Doctor Music harà campanhes de promocion en França, Itàlia e Portugal. "Encara non sai se tamb aguesta mesura de certamen eth pressupòst aumentarà o amendirà", comentèc Neo Sala, partidari de cercar patrocinadors tà potenciar es espòrts d'aventura en festivau o d'optimisar recorsi. Era decision de deishar en barèt un an eth festivau comencèc a madurar abantes de Nadau e se prene en mes de gèr segon Sala, que hige c que Doctor Music s'a metut en contacte tamb era Deputacion de Lhèida e era Generalitat, que non an vist malament aguest ajornament. Segontes era sua opinion, es institucions e era promotora estudiàran amassa era manèra qu'era comarca lheidatana deth Palhars Sobiran profite er impacte economic e promocionau qu'implique eth festivau entà promocionar eth torisme rural e es espòrts d'aventura. Tà Neo Sala, er ajornament d'un an ei de besonh perque "non ei çò de madeish un festivau contunhiste qu'un redessenh. Ei un projècte nau e auem de besonh temps de reflexion entà hèr es causes ben hètes, estudiar es naues idies e hèr un festivau de prumèra division". Segontes era sua

TEATRE EN ARANÉS, ENTÀ PRACTICAR E GAUDIR TAMB ERA NÒSTA LENGUA

Ste premanis era tresau edicion de representacions teatraus en aranés, e entà aué qu'ei convocada ua amassada tàs 20 ores en Ajuntament de Vielha entà trobà-se es interessats tà participar enes òbres d'enguan. Eth teatre ei organisat pera associacion Collectiu Lengua Viua, que prepare era representacion de dues pèces teatraus, andues d'umor, plan divertides e que representaràn ua tretea de personatges.

Entà enguan s'an premanit dues òbres: ua titolada *Era Patacada* der autor occitan Marcèu Esquiú, qu'ei ua paròdia deth teatre laguens eth teatre. En tot representar Eth Cid se hè umor deth mon deth teatre e des sues interioritats. Era dusau òbra ei ua pèça originau de Pepita Caubet, encara sense títol e que tanben ei d'umor, sus un jòc der equivoc deth lenguatge e des paraules. Presente er aranés mès tradicionau e popular parodiat aué en dia e es causes actuaus, com per exemple era television, e que segur que harà arrir ath public.

Hèr teatre ena Val d'Aran, ath delà d'èster ua manèra d'apropà-se ath teatre amateur ei ua manèra simpatica e agradiua de trabalhar er aranés. Se tracte qu'es actors trabalhen era lengua e qu'es espectadors s'acostumen a sènter er aranés de viua veu. Mès, delà d'açò, aguesti espectadors participaran pendent eth temps dera representacion en un esvagement de contiengut culturau a trauers der aranés. Tota ua activitat e estrategia de foment d'ua lengua en procès de normalisacion. S'ac guardam ben, son diuersi es sectors que trabalharàn era lengua; prumèr es escrivans, e sustot quan se les demane ua pèça originau; dempús tota era gent que virarà ath torn dera escenificacion dera òbra, tant era direccion d'escena, com es responsables des qüestions artistiques e es que s'encueden dera comunicacion e publicitat; evidentament es actors, qu'auràn de trabalhar era lengua; e fin finau, er objectiu-diana de tota aguesta representacion de teatre: eth public.

Entad aguesta edicion i a plan de causes encara sense resòlver, e que per miei dera prumèra amassada d'aué e de d'autes posteriores s'anaràn fistonant. Per exemple, se poderie estreir en mes de mai, e dilhèu se haràn dues representacions en locau deth cine de Vielha, com er an passat, o com eth prumèr an se poderie tornar a hèr es representacions en Les e Bossòst.

Premanir ua representacion teatrau vò d'ider preman-la e assajà-la. Per tant, es que ne volgatz èster actors auetz de saber qu'aumens i aurà un dia d'assai ara setmana, a compdar des 10 dera net. Tanben es candidats non vo'n hesquetz peth vòste nivèu d'aranés, pr'amor que i aurà un prigond trabalh de lengua de cada personatge enes assais, çò que vos facilitarà eth hèt de botjat-vos en aranés entà memorisar cada papèr.

Tanpòc non vos auetz de preocupar es candidats entà actors pera edat. Es personatges son de totes es edats. Toti qui ac volguen que i auràn cabuda.

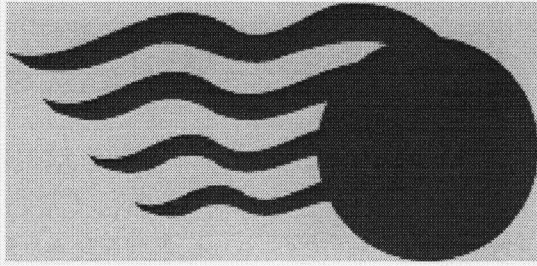
Tanben se cerquen, e se convide ara amassada d'aué a toti es afeccionadi a diboishar, hèr decorats, vestuari... ei a d'ider, totes aqueres personas que volgatz colaborar enes arts plastiques entà bastir ua òbra teatrau.

CONVOCATÒRIA ENTÀ HÈR TEATRE EN ARANÉS

AUÉ TÀS 20 ORES
SALA D'ACTES DER
AJUNTAMENT DE
VIELHA
ORGANISE: COLLECTIU
LENGUA VIUA

COLLABORACIONS PERSONAUS

Eth passat dia 24 de gèr d'enguan, dimenge, en diari *El País* gesie un article dera exministra socialista de Cultura, Carmen Alborch, en quau se transcriu un capítol deth libre que li a publicat era editoriau Temas de Hoy: *Solas*. M'identifiquè tant damb aquera lectura qu'a londeman l'encomanè. Creigui qu'ei un libre plan interessant tad aqueres hemnes que se senten soletes maugrat que son, tot eth dia, entorades de gent. Soletat compartida damb un òme e uns hilhs que te panen era tua intimitat, eth tòn temps e eth tòn espaci. Soletat dera hemna que viu soleta e se li què era casa dessús, e a de gèsser tà cercar a quauquarrés. Soletat dera hemna que viu soleta e que dempús d'un dia de trabalh a ganes de tornar tà casa e gaudir dera sua soletat e descansar. Soletat dera hemna, qu'en tot trincar era norma va tath cine, tath teatre o tara discotèca, soleta. Soletat dera mestressa de casa en portar es mainatges tà escòla, en anar tath mètge, en hèr era limpiesa dera casa, en encuedà-se'n deth butan, en planificar es minjars e codinar, en anar a parlar damb es mèstres... Soletat dera hemna, qu'ath delà de tot açò, a d'anar a trabalhar dehòra e, maugrat que desvolope eth madeish trabalh qu'es òmes, e damb era madeisha eficàcia, a de demostrar dia a dia que se merite eth jornau que li paguen. Lèu lèu toti es diferents modèus de soletat femenina i son re-

presentadi.

Ei era ora des notícies e alugui era television. Eth presentador da pas ara Fira de Torisme (FITUR). Èm en estand d'Andalòsia e eth periodista li demane ar òme que se trape aqui, entà atier ath public, ce qué les ditz as visitants entà que vagen tà Andalòsia. Era desfortunada responsa ei: "Que vengam porque tenemos mucho sol, toros, buen vino y mujeres...". Semble qu'entada eth non ei importanta ne era Giralda, ne era Torre del Oro, ne era Alhambra, ne era Mezquita de Còrdoba, ne es Alpujarras, ne Sierra Nevada, ne era Costa del Sol, ne eth parc de Doñana, ne Gil e Gil...

Amòrti era tele e pensi que non me cau tornar tà Andalòsia. Perque deth solei non an era exclusiua e lo pogui trobar en d'auti lòcs; perque es tòros non m'agraden e non i sò d'acòrd; perque ath delà deth vin de Jerez o de Montilla tanben m'agrade eth vin de Rioja, e de hemnes —que non èm astres, ne liquids,

ne animaus— que jo sàpia, n'i a per tot. Fin finau, recomani era lectura d'aguest libre, intelligent e intelligible, de Carmen Alborch, non sonque as hemnes, senon tanben as òmes. De ben segur, ad aguesti les ajudarà a coneishé-mos un shinhau mès, e ad aqueri que s'identifiquen damb eth personatge der estand d'Andalòsia, les ajudarà a controlà-se abantes de dider un disbarat semblant.

Roser Faure Llimiñana

AZNAZ CRIDE ARA SENSATESA E ATH SENS COMUN EN TÈMA DERA AMASSADA DETH PARLAMENT KURD EN EXILH EN PAÍS BASC

Eth president deth Govèrn, José María Aznar, a aperat ara "sensatesa e sens comun" en cas dera autorisacion deth Parlament basc entà que s'amasse en junhsèga eth "Parlament kurd en exilh". Aznar, que parlèc deth tèma tamb eth lendakari Juan José Ibarretxe, senhalèc que "çò que non pòt hèr un jamès ei dar còps de pè en pròpri nin". Peth sòn cant, eth lendakari, Juan José Ibarretxe ve dificil qu'er executiu m odifique es decisions dera cambra basca. En ròda de premsa amassa tamb eth primèr ministre francés, Lionel Jospin, Aznar destaquèc es efèctes negatius qu'aurie sus es empreses espanhòles e basques, "tamb nòms e cognòms". En aguest sentit, a

afirmat que "encara que sonque siguesse per aquerò, cridí ara sensatesa" de quauques persones que son capaces de reconduir era situacion" (en tot alludir ath PNB).

COMPETÈNCIA DETH GOVÈRN

Eth cap der executiu espanhòl manifestèc que "non parlam pas deth pòble kurd ne dera situacion d'arrés, senon que se parle dera cesion d'ua installacion en territòri espanhòl", e a afirmat que i a era "garantia plia" de qu'eth Govèrn espanhòl "exercirà es competències ena legislacion vigenta entà defèner es interessis d'Espanha dehòra". Aznar alludic a que cau mesurar es conseqüències de quauques accions enes quaus eth Govèrn non ei neutrau, e senhalèc qu'era relacion ei plan "intensa e estreta" tamb Turquia, e atau li confirmèc tath primèr ministre turc, Bulen Ecevit, tamb eth quau parlèc d'aguest tèma, e diguec que se contentunharie en trabalhar tamb Turquia. Tanben destaquèc eth "sentit estrategic, de comprenença e amistat tamb un sòci dera OTAN. Espanha a ua actitud plan comprensiva e dubèrta entà Turquia ena UE". Eth cap der executiu espanhòl volec senhalar qu'aguesta decision tanh a empreses espanhòles e basques, tamb nòm e cognòms, e a circumstàncies economicas e socials, e que "sonque per aquerò", cridaue ara sensatesa de quauques persones qu'an era capacitat de reconduir era situacion.

IBARRETXE VE DIFICIL QU'ER EXECUTIU CÀMBIE ES DECISIONS DERA CAMBRA BASCA

Eth lendakari, Juan José Ibarretxe, qu'ager recebec ua telefonada deth president deth Govèrn, José María Aznar, entà parlar sus era celebracion d'ua Assemblea kurda en Parlament basc, manifestèc que tant eth com eth sòn govèrn consideren que cau respectar es decisions democraticas que pren eth Parlament basc, e ve dificil qu'er executiu modifique es decisions dera cambra basca. Hònts de Lendakaritza expliquèren qu'eth lendakari e eth sòn Govèrn "an absolutament clar que cau respectar es decisions democraticament adpotades peth Parlament basc, e qu'ei plan dificil qu'un Govèrn càmbie aguestes decisions". Tanben afirmèren que, maugrat qu'eth lendakari considere qu'es criteris economicas son importants ara ora d'analizar era presència dera Assemblea kurda ena cambra basca "non son mens importantes d'aves qüestions com es que hèn referèncias as drets fundamentaus d'aguest pòble". Eth president deth Govèrn, José María Aznar, didèc qu'auie telefonat a Ibarretxe entà tractar era qüestion dera assisténcia dera Assemblea kurda en Parlament basc e cridèc ara sensatesa des persones que poguessen reconduir era situacion, pr'amor des efèctes negatius qu'era decision dera Cambra basca poderie auer sus es empreses espanhòles e basques.

CAUSES DE HEMNES

KOSÒVO: FUNERAUS EN RACAK E DIALÒG DE SHORDI EN RAMBOUILLET

Un mes dempús dera sua mòrt, es 40 albanesi-kosovars assassinadi en Racak receberen sepultura. Dempús de fòrça escadences, es còssi sigueren balhats dimèrcles as familhars.

En 27 longui dies an passat per mesquides, camions der exercit iogoslau e un depaus de cadavres en Pristina.

Eth funerau amassèc centenats d'albanesi vengudi d'aves localitats, mès es autoritats auien pòur qu'er acte exaltèsse es esperits e acabèsse tamb tiros.

Sus era suposada massacrada de Racak encara non i a ua version oficiu.

Massacrada segontes es albanesi, montatge der UCK segontes es sèrbis, mès es resultats dera autòpsia non s'an hèt publics e semble que non se coneisheràn enquiur acabament en Rambouillet dera dificila amassada, prebotjada pera comunautat internacionau entà determinar eth futur estatus de Kosòvo.

En castèth apròp de París, era negociacion ei arturada. Es qu'an de pactar non se parlen. Es posicions son estancades.

Er Exercit de Liberacion de Kosòvo non renòncie ara sobirania dera província de majoria albanesa.

Francesi e britanics, tamb es respectius ministres d'Exteriors amiant era amassada, "sarren es escroes" as interlocutors sense cap de resultat aparent.

Eth president sèrbi tanben se tròbe en Rambouillet.

DARRÈRA ORA

SÈRBIA SIGNE UN ACÒRD UNILATERAU ENA CONFERÈNCIA DE KOSÒVO

Era delegacion sèrbia ena Conferéncia sus Kosòvo en Rambouillet signèc unilateralment es 10 principis fundamentaus proposadi peth Grop de Contacte coma punt de gessuda entad aguestes negociacions, segontes informèc de França estant, era television estatau iogoslaua. "Era part sèrbia ei conveçuda qu'era signatura d'aguesti principis contribuirà ar exit dera amassada, e cridèc ara delegacion albanesa-kosovara entà que hèsque çò de madeish", comunicèc er enviat especiau dera dejà nomentada television progovernamentau sèrbia. D'ençà deth començament dera Conferéncia, eth darrèr dissabte, era delegacion sèrbia a persutat en hèt qu'andues parts soscriuessen aqueri dètz principis, qu'includissen era renòncia ath separatisme e confirmen era integritat territoriau iogoslaua, qu'es mejancèrs consideren que ja sigueren acceptadi tamb era assisténcia entara amassada. Es dètz principis, delà d'açò, preven ua trèva en Kosòvo, ua solucion dialogada ara crisi, un acòrd autonomic provisionau, ues eleccions regionaus subervisa-

des pera OSCE, era amnistia e era presència internacionau pendent era aplicacion der acòrd.

Edite ETH DIARI
Familia Colomines
Centre d'estudis VIVÈNCIA ARANESA:
Aula Euròpa des Pirineus (Val d'Aran)
Carrèr Doctor Manel Vidal
locau num 5
(Darrèr edifici/ Ath cant der Espitau)
25530 Vielha-Val d'Aran
Telefon: 973641772
Fax: 973640871
E-mail: vivenciaaranesa@ctv.es

ERA GENERALITAT CRÈE UA FONDACION ENTÀ INTERNACIONALISAR ETH DIA DE SANT JÒRDI

Era Generalitat a creat era Fondacion Dia Mondiau deth Libre en Catalonha entà

promòir era celebracion e era internacionalisacion deth 23 d'abriu coma dia mondiau deth libre e fomentar era lectura, segontes eth Departament de Cultura.

Era constitucion d'aguesta fondacion de caractèr privat a compdat tamb eth suport deth Grèmi d'Editors de Catalonha e era Associacion d'Editors en Lengua Catalana, e s'encastre enes iniciatius amiables pera Generalitat d'ençà de 1994 entà prebotjar era celebracion internacionau deth dia de Sant Jòrdi coma dia deth libre. Era aportacion dera Generalitat arthen es 3 milions de pessetes e eth pròpleu 15 de hereuèr se harà oficiuament era amassada constitutiva dera fondacion. Era iniciatua a estat aprovada a propòsta des conselhèrs dera Presidència e de Cultura, Xavier Trias e Joan Maria Pujals, respectivament, en tot èster aguest darrèr eth representaire dera Generalitat ena naua entitat e er encarcat de nomenar es membres deth Patronat dera fondacion. Era UNESCO aprovèc eth 15 de noveme de 1995 era proclamacion deth 23 d'abriu coma dia mondiau deth libre e des drets d'autor.

AGENDA

22,30 ores

Cine de Vielha:

Prácticamente magia

Editor e director: Joan-Ramon Colomines-Companys.
e-mail: jrcc@apdo.com

Informatica e d'essenh: Marc Colomines i Nadal.

Equip de correctors: Pilar Barés e Xavier Gutierrez.

Equip comerciau: Ramon Agulló i Teixidor.

Impression: Xerox's Document Center 220 ST d'ETH DIARI
en Vielha. Tirada: 1000 exemplars.